

Täysistunto

Torstai 31.5.2018 klo 16.00—19.40

2.2. Suullinen kysymys sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumisesta (Li Andersson vas)

Suullinen kysymys SKT 82/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Myös vasemmistoliiton eduskuntaryhmällä oli tähän aiheeseen liittyvä kysymys. Edustaja Andersson, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.09 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille tästä lausunnosta. On äärimmäisen tärkeää eduskunnan näkökulmasta, että perustuslakivaliokunnalle annetaan se työrauha, mikä valiokunnalle kuuluu tämän laajan uudistuksen käsittelemiseksi. Mutta valtiovarainministeri Orpon aikaisempi lausunto oli kyllä mielenkiintoinen, kun hän sanoi, että mikäli isot tavoitteet palveluketjujen yhteensovittamisesta ja 3 miljardin kustannussäästöistä eivät toteudu, niin silloin tältä uudistukselta häviävät perusteet. Tämän talon sisällä on ollut selvää jo viikkojen ajan, että tällä mallilla nimenomaan ei tulla saavuttamaan näitä keskeisiä tavoitteita. Kokoomuksen ajama palveluiden markkinaehtoistaminen on ristiriidassa palveluketjujen yhteensovittamisen ja integraation kanssa, ja se myöskin nostaa kustannuksia nykyisestä. [Ben Zyskowicz: Tulette vielä yllättymään!] Valtiovarainministeri Orpo, onko tosiaankin niin, että kokoomukselle on tärkeämpi suurten terveyskonsernien bisnes kuin tehdä kunnollinen sote-uudistus, joka täyttää näitä keskeisiä tavoitteita?

16.10 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olen kyllä jälleen kerran täysin eri mieltä teidän kanssanne. Minä olen täysin eri mieltä teidän kanssanne siitä, antaako tämä mahdollisuuden saavuttaa nämä tärkeät tavoitteet. Hallitus lähtee siitä, kun me olemme antaneet tämän kokonaisuuden esityksenä eduskunnalle, että sillä näihin tavoitteisiin päästään. Nyt on eduskunnan vuoro, ja toivon, että tämä menee sujuvasti täältä läpi.

Ja se, mitä te puhutte yksityisestä bisneksestä tai kokoomuksen malleista, mielestäni ei nyt pidä millään tavalla paikkaansa. Valinnanvapaus — se, että tuodaan yksityinen ja julkinen tuottaja tasavertaisesti kaikkien suomalaisten ihmisten valittavaksi riippumatta lompakon paksuudesta ja takaamaan sen, että lääkäriin pääsee, kun sinne pitää päästä, mikä ei tänä päivänä toteudu — on erinomainen ja hieno asia, ja mielestäni se pitää viedä läpi. Ja se tulee varmasti kehittämään ja olemaan sellainen, että siitä suomalaiset meitä kaikkia vielä kiittävät.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2018 vp

16.11 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Orpo, te olette julkisuudessa sanonut, että mikäli kokoomuksen uudistukselle asettamat ehdot eivät toteudu, niin puolue tulee tarkastamaan tätä uudistusta ja sen kokonaisuutta uudestaan. Ja tämä kokoomuksen asettama ehtoahan uudistukselle on nimenomaan valinnanvapausjärjestelmä — tätä on varsin selvästi tuotu esille julkisuudessa — nimenomaan palveluiden markkinaehtoistaminen siitä huolimatta, että se on ristiriidassa uudistukselle asetettujen tavoitteiden kanssa. Tämä on eduskunnan työn puitteissa tuotu varsin selvästi esille valtiovarainvaliokunnan lausunnossa tästä kokonaisuudesta ja tänään myöskin tarkastusvaliokunnan yksimielisessä lausunnossa, jossa selvästi todetaan niitä toiminnallisia ja taloudellisia riskejä, jotka tähän malliin liittyvät. Onko, valtiovarainministeri Orpo, tosiaankin niin, että kokoomus on valmis kaatamaan tämän sote-uudistuksen [Puhemies koputtaa] puhtaasti siitä syystä, että tavoite palveluiden markkinaehtoistamisesta ei toteudu?

16.12 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta olisi ensinnäkin oikein, että ette pistä sanoja suuhuni. Minä en ole koskaan sanonut, että tämän mallin kokonaisuus olisi kiinni valinnanvapaudesta, vaan nimenomaan on kyse kokonaisuudesta: siitä, että sosiaali- ja terveystaloudellisuus uudistetaan ja saadaan ihmisille hyvät palvelut myöskin 20-luvulle ja että taloudellinen raami on kestäväällä pohjalla. Tämä kokonaisuus on se, mikä ratkaisee. Valinnanvapaus on yksi osa, yksi osa, tätä suurta kokonaisuutta, ja se on ratkaisevaa.

Se, mitä eduskunnassa nyt tehdään, on tärkeää työtä. Perustuslakivaliokunnalle pitää antaa työrauha. Sen jälkeen ne muutokset, mitä perustuslakivaliokunta edellyttää, arvioidaan ja eduskunta tekee ne. Mutta samalla tavalla kuin aikanaan vasemmistoliittokin on miettinyt, vastaako hallitustyö vielä teidän tavoitteitanne, aina tällaista pohdintaa tehdään jokaisessa puolueessa. Eikö sekin ole aika päivänselvä asia?

16.13 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaksi viikkoa sitten te, ministeri Orpo, totesitte minun ymmärtäneen väärin, kun olin ymmärtänyt niin, että sote-uudistuksella, maakuntauudistuksella ja tällä markkinaehtoistamisella, valinnanvapaudella, pyritään saamaan aikaan säästöjä, myöskin tällä valinnanvapaudella. Totesitte, että se saa jopa maksaa, [Ben Zyskowiec: Alkuvaiheessa!] että sillä ei haeta säästöjä vaan se saa maksaa. Kun me emme ole nyt useista pyynnöistä huolimatta saaneet arvioita [Sari Sarkomaa: Näin lukee hallituksen lain perusteluissa!] koko tämän uudistuksen säästövaikutuksista, niin voisitteko nyt kuitenkin ystävällisesti todeta, kuinka paljon tämä palvelujen markkinaehtoistaminen, valinnanvapaus, saa teidän mielestänne maksaa. Missä kulkee kipuraja: onko se 500 miljoonaa lisäkustannuksia, 1 000 miljoonaa vai, joidenkin asiantuntijoiden veikkaama, jopa 3 miljardia euroa? Missä kulkee raja kustannusten nousun suhteen markkinaehtoistamisessa valinnanvapauden kautta?

16.14 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos sinänsä tärkeästä kysymyksestä. Mitä tarkoitan, kun sanon, että valinnanvapaus voi siinä alkuvaiheessa maksaa? [Välihuutoja vasemmistoliiton ryhmästä] Kun sillä varmistetaan ihmisten hoitoonpääsy, niin se jopa saa maksaa, mutta pidemmällä aikavälillä [Paavo Arhinmäki: Me huolehdimme kansantaloudesta, emme yritysten taloudesta!] — ja tämän olen sanonut — kun pääsee nopeasti hoitoon ja sairaudet hoidetaan tehokkaammin, vastaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2018 vp

vasti säästyy kuluja siitä, että sairaudet eivät pahene. Myöskin se, että tehdään hyvää yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyötä, niin kuin tänäkin päivänä hyvin laajasti, [Puhemies koputtaa] kun 70 000 ihmistä työskentelee yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin työnantajilla, on aivan oleellista. Ja se kilpailu, tervehenkinen kilpailu, tarkasti säännelty, myöskin tuo tehokkuutta ja varmasti laatua. Eli kokonaisuutta pitää arvioida. Siinä alkuvaiheessa, kun taataan ihmisten hoitoonpääsy — se on tietoista — kun tarvitaan enemmän lääkäreitä, tarvitaan enemmän mahdollisuuksia, se voikin maksaa, [Puhemies koputtaa] mutta se säästää itsensä kyllä [Puhemies: Aika!] varmasti takaisin.

Kysymyksen käsittely päättyi.